

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 8 korona.
Fél évre . . . . . 4 "
Negyed évre . . . . . 2 "
Külföldre egész évre 12 "
Papok, tanítók, gazdasági egyleti tagok
és közs. előjáróknak egész évre 6 kor., a
tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyző-
zőknek 5 kor.
— Egy példány ára 16 fillér. —

Megjelen hetenkint egyszer:
vasárnap.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJYZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMÉGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-
EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMÉGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

HIRDETÉSI DIJAK:

Hivatalos hirdetések 100 szög minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhír-
detések 1 em.-ként 6 fillér, többszöri kö-
zésnél 4 fillérrel csökkentenek.
Nyílt-tér sora 1 kor. Hirdetés és nyílt-tér
díja előre fizetendő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BETEGH PÁL könyvkereskedése,
könyvnyomató és könyvkötő üzlete (Kos-
suth-utca), hova minden e lapot érdeklő
közlemények, előfizetések és hirdetések
intézendők.
— Kéziratok nem adtnak vissza. —

Érdekes beszélgetés egy falusi korcs-
mában.*

Kép a székelv életéből.

Egy falu korcsmájában történt nem régen.
Ott üldögélt esős időben délután az asztal-
nál néhány helybeli középkorú gazda. Finom
vegyes pálinkát iddogáltak. Sok mindenféle ma-
gán- és közügyről volt már szó, melyeknek a
során a kérdésekkel kapcsolatban előkerült az
írás és olvasás is. Az egyik így kezdé:

— Sokért, még az egész gazdaságomért
sem adnám sógor, ha én irni és olvasni tudnék.
Elégé szegényem, de nem tudok. Az én időm-
ben nem volt muszáj a gyermekeket az iskolába
küldeni. Én is jól jártam volna, de apámék
nem küldtek s én magam kedvéből nem men-
tem. Más szegényebb házakból eljártak a gyer-
mekek. Jöcskán ir és olvas ma is mindenik. A
falu házában sokszor szememre hányják, mert
így is az első közt tartoznám. De hát mit csinál-
jak. Ha nem tudsz, hát nem tudsz. Jól tud-
ják, hogy régebben bírónk is választottak volt.
A vallott sok szegény miatt 2 hét múlva le kel-
lett mondanom s a 100 frt díjat le kellett fizet-
nem, mert csak nem tehettem, hogy a szegény
polgárim olvassanak s jegyezzenek nekem.

Egyszer jártam furcsán, csak hallgassák meg.
Ha itthon nem vesznek is számba, de
más faluban megbecsülnék, mert a félvilág ko-
mám s jó pajtásom, még pedig mindenütt a
népnek az eleje s még urak is Átutazás alkalmá-
val B. falu korcsmájába beszéltek. Olyan két
lovam volt, mint két sárkány. A szekereimre is
felülhetett akáki.

Hát ott van az egész előjáróság. Mindenik
ismerf. Maguk közé illettek; kevésen mult, hogy
a tenyerükbe nem vettek.

Beszéltem én az ország dolgáról, a fővárosi
újságokról, birtokossági és községi ügyekről, a
mint a szó hozta magával. Elbámultak. Poharat
köszöntött rám az egyházközség. Én is olyant
mondtam vissza reájok egyet, hogy eltátották a
szájukat. De ott olyan dolog lett tudják-e, hogy
én aznap este helyett csak másnap reggel ér-
keztem Brassóba.

Elég, a' hogy még a mulatság elején kivészen
a zsebéből egy írást a mellettem ülő főbíró, a
kinek ezíra ökrei, délczeg lovai, 20—30 köteles
marhája, 3—400 darab juha mozog. Panaszolja
nekem lassan a baját s ide adja az írást, hogy
nézzem meg, mivel panaszolták el őt az alis-
pánnak. Mindenki figyelmes lett.

Uram, Teremtőm! mit csináljak én most,
gondolám magamban? Most véged van legény!

* Ezt a cikket kiválóan közfigyelembe ajánljuk. Szerk.

Meg kellett vallanom, hogy sem olvasni,
sem irni nem tudok. Lassan mondtam, de mégis
meghallották. Keményen megnézett mindenki,
mert már, a mint mondtam, újságbeli dolgokról
is beszéltem volt. Majd elsüllyedtem. Azok nem
akarták vélem éreztetni, mert becsületes emberek
voltak; de én mégis észrevettem, hogy kicsi
legény lettem előltök. Akárhány oda adtam volna
a két drága lovamat, csak ez a szegényen ne történjék
rajtam.

A többi társak is a felett sohajtoztak, hogy
bár ők is tudnának a nevek leírásán kívül egye-
bet is.

A mellékszobában egy utazó, egyszerű öreg
ur üldögélt egy fertály bor s a tarisznyából az
asztalra tett lágy kenyér és hideg sült mellett.
Az ajtó nyitva volt. Figyelt az ivók be-
szélgetésére.

Egyszer, ama történet végeztével az ajtó
közé állt s egész jóindulattal ezeket mondá:

— Oh, atyafiak! Hízen nem olyan lehe-
tellen dolog az az írás és olvasás. Én sem tud-
tam még 20 esztendő koromban, mert nem
fért a nyakamra. Meggondolkoztam. Neki fogtam.
Fél év múlva szépen irtam és gyorsan; olvasni
pedig úgy tudtam, hogy a pap s a mester sem
jobb. Kollegiumba mentem s 24 éves korom-
ban az iskolák gyors végzése után már kancelli-
lista voltam, még pedig az első köztölt, a ki-
rályi táblán, néhány hónap múlva pedig tüzér-
hadnagy a Bem táborában. Így tett az a Telegi
gróf is, a ki később Erdély kancellárja lett s a
híres Telegi-könyvtár Maros-Vásárhelyen alapította
e század elején, pedig 19 éves korában még
nem tudott irni és olvasni.*

Csináljanak olvasókört. Kérjék meg töme-
gesen a papot, mestert, tanítót, hogy esténként
tanítsanak ott. Egy télen megtanulnak esténkénti
1—2 órában Adjanak külön fizetést ezért nekik,
mert az iskolában eléggé rá dolgoznak a gyer-
mekek tanításával a kepejökre. E mellett nappal
ki is fánaknak. Azután gyakorolják magukat s jó
írók és olvasók lesznek. Erre lehet időt kapni.
Kedvesebb és olcsóbb lesz ez az időtöltés, mint
a korcsmai. Az újságokat, jó könyveket önna-
guk olvassák s nem csupán másoktól hallgatják
hébe-korba. Újságokban és jó könyvekben okos
emberek beszélgetnek hozzánk. De szavaikat nem
lehet hallani, hanem csak látni. Olvasás
közben nem a fülével, hanem a szemével hall-
gatja az ember a nagy dolgokat. A ki pedig ezt

* Erről a Telegi Sámuel grófról Szilágyi Sándor az 1899-
ben elhalt nagy történelméről 1847. július 1-én, 22 éves korában
ezt írja: „19 éves korában még olvasni sem tudott; akkor kez-
dte magát művelni s kitartás és szorgalom tette azt, a mi
vala; pedig hatála óta Erdélyben még párja nem akad és sok
viz fog a Maroson lefolyni, még olyan ember áll elő”. Kormosi.

nem tudja, a ki nem tud olvasni s száz he-
lyett írásban nem tud beszélgetni a távollevők-
kel is, az éppen olyan szerencsétlen a nagy-
gazdaságával is, mint a vak és siketnéma. A
tulajdonképpen világ rá nézve csak igen kevés
részben létezik. Kis bárány, borju, csikó csak
száll a fűben. Az anyjok nagyokat fal. A kis
gyermek rakja, rakja a kurta lábait s mégis
alig halad. A nagy ember az erős, hosszú lábai-
val ezer annyi utat megteszen. Az apró gyer-
meknek még gyenge az agya, keveset bír befo-
gálni a tudományból. A nagy emberé ki van
fejlődve és sokra képes. Husz iskolás gyermek
nem képes egy nap alatt együtt véve annyit tanu-
lni, mint egy nagy ember. Sőt azt merem
magamról mondani, hogy a kifejtelt egy telhe-
tellen. Minél többet tudsz és tanulsz,
annál többet kíván. Tanuláshoz csak
akarat kell. Iskolákat végzett jóra való fiatal em-
ber azután még száz meg száz annyit olvas
és tanul. A nagy Széchenyi gróf, az ország
újjaeremelője huszárkapitányi kardja letétele után
tanult a meglévő kevéshez rengeteg dolgai kö-
zött is még rengeteg sokat az idő beosztásával
s lett az ország profétája.

Itt a lendületesen mind emelkedő meleg
hang félbe szakadt, mert kívülről beszólt valaki:
— Tekintetes ur kérem, mehetünk; befogtam
a lovakat.

— No, az Isten áldja meg atyafiak —
mondá még. Gyorsan a szekérbe ült s mire az
elámult atyafiak magukhoz tértek, hogy kimenve
elbucsuazzanak, már messze járt.

— Korcsmáros ur, mondja meg, hogy
ugyan ki vala ez az öreg ur? — kérde az egyik.
— Nem tudom. Soha sem láttam, pedig
régóta lakom itt s minden itt járó, valamire való
embert ismerek. De ezt soha sem láttam.

— Hej, hej atyafiak, sógor s koma! Én
még ilyen embert soha sem láttam; ilyen be-
szélgetést soha sem hallottam. Pedig ha haris-
nyás ember valaha járt valahol, hát én csak-
ugyan jártam és forogtam emberek között, ha
kafona nem voltam is. Jártam eleget papok, ta-
nítók s vármegye gyűlésébe, de ilyen nem hal-
lottam. Semmiféle Istenemre nem tud ennyit,
nem beszél úgy a lelkekre — mondá az, a ki
a fennebbi szegényvallomást beszélte.

— No sógor — folytató a másik. Ez ada
az eszünknek dolgot. Én, az igaz, hogy meg-
teszem, a mit mondtok.
Mind az öt társa rámondá, hogy ők is meg.
Több pálinkát nem kértek. Fél óra múlva
mindenik otthon volt.

A következő tavaszon 30 olyan ember irt

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCZÁJA.

Székelv népdalok.

(A „Székelv-Údvarhely” eredeti tárczája).

I.

Hármas fodrot varrtam én a szoknyára,
Magam szőttem székelv-szőttes módjára.
Nem kell nekem tulpiros, hoppikék,
Bécsi rongyot nem viselek semmikép.

Libeg-lobog gyöngyös pártám szalagja,
Nem kell nekem senki bolond divatja.
Hadd ragyogjon mindenben a mult fénye:
Székelv ősök szép ruhája, érénye!

II.

Legközelebb a héten,
Szénát gyűjtünk a réten.
Összerakjuk boglyába,
Künn a Budvár aljába.

Íde rózsám s nem arra,
Jól ügyelj a szavamra:
Ha a széna kész lesz már:
Fizetésül esők is jár!

Fülei Lajos.

Összel.

Járom a letarolt mezőt, száradt fű, hervadt virág
megzissen lépteim alatt. Itt-ott még zöld folt tarkítja a
hervadt kékét, ősi kikerics lila virágja, a meglony-
nyadt rétek egyetlen pompája.

Bucsuzik az élet a szép természettől, tél hidegét
érzi. Pedig az áldott nap játszi sugarával, mosolyogva
enyelg a gyümölcsös kertek piros almájával. Mindhiába
játszik, hideg már sugára, csókjától nem gyul már
szerelemre semmi, a pázsiton látszik a szép természet-
nek lassu haldoklása.

Nézem a patakot, lassu a folyása, csöndes suso-
gása. Habjai esőkolják a lehajló fűzet, bucsuznak
tán tőle?...

Érezem a légnek hűvös leheletét, szomoruan su-
han sárguló lombon át, elhagyta jó kedve.
Egy megkésztet lepke imbolyogva repdes, szerelmet
keresve, — ah, de nincsen virág, nincsen társ, kívül egy
mást üzve keringjen a légben illatos mezőkön, mint
tették nyáron át.

Mezők dalosai, czirpelő kis tücskök — elvéve ha
szólnak. Bogár zümmögése csendes, halk és fáradt, mint
a muzsikája megvénült cigányoknak.

Fecske elköltöztött, üres rég a fészke. Erdő, mező,
berek, hogy megcsendesedett. Nyáj kolompja csendül,
az is oly szomorú, értzi a gazdája, hogy nemsokára a
jászol mellé kerül.

Szomoruan szép ősz, elmerengnek rajtad, úgy sze-
retlek téged... Lehajtom fejemet az édes anyaföld ál-
dott kebelére és az suttog nekem búhajos regéket.
Avagy panaszodom s ha az emberek közt nincs ki
meghallgassa, meghallgatja a föld, mindnyájunknak drága,
közös édes anyja. Meghallgatja, megvigasztal, fájó lel-
kem elringatja.

Olyan komoly a máskor derült égbolt, szürkés
felhők jönnek, mennek, tömörülnek, nignem hullani
kezd az ég könnye, siratva a tovaszállt nyarat.

Hideg esősepp hull sűrűn a magasból, összeve-
gyült szemem forró könnyeivel. Mit sirat az égbolt? Az
elmult szép időt, boldog ifjuságát. Vele sírok én is.
Nyomasztó hangulat lep meg. Minden eszembe jut, a
mi csak szomorú és sírok elfojtott, keserű könnyeket...

Küzd a nap sugára az ég felhőivel és bágyadt
szívárvány jelezi a békét. Csak az én békétlen, folyton
küzdő lélkem nem talál enyhülést.

Hogya én meghalok, ne sírassatok meg. Hadd
legyen mély sírom igazán nyugó hely. És ne állítsatok
jelt a sírom föl, még domb se mutassa, hogy hova
temettek. Festellen koporsó, egyszerű szemföldel legyen
a gyászpompám... s azután örökre feledjétek engem...

Sárga levél hull a fákról, lemondóan azt susogja:
„én is éltém tavaszt, nyarat, őszre kelve elhervadtam,
embernek is ez a sorsa.

Kék lringot kerget a szél és zörögve, ez azt
mondja: „ne bánkodjal, siess élni, rövid a nyár, hosszú
a tél s gunykazajjal odább rhan.

Tarlott mező, pusztá határ, néma erdő és kopasz
fák, elalasztnak tél jöttével s tavasznak hívó szavára
ujult erővel ébrednek.

Am az ember életében csupán csak egyszer van
tavasz s ha elkövetkezik tele, több tavaszra nem vir-
rad az. Riczi.

Az iparos ember önképzésének szüksé-
gessége.*

— Irtá: Spaller József tanár. —

Jó estét kívánok! Mindenekelőtt bocsánatot kell
kérem, hogy a szokásos „Tisztelt Hölgyem és Uram!”-
féle czimzéstől eltérően, ezen egyszerű szavakkal kö-
szöntöm Önöket: Jó estét kívánok!

És ezt a jó estét szívem mélyéből kívánom. Az
azonban egészen más kérdés, hogy vajjon sikerül-e a
mai estély programjának keretében nekem is hozzá-
járulnom ahhoz, hogy az itt megjelent kedves közön-
ségnek valóban jó esteje legyen.

Vagy kérdem: oly könnyű dolog-e az, valakinek
egy igazán jó estét szerezni? Még egyes embernek is
nehéz ezt megszerezni. Hat aztán egy nagy közön-
ségnek?... Hisz méltóztatnak azt mindnyájan tudni, hogy
különösen a mai világban nagyon is különbözök az em-
berek gusztsuai. Az élet virága, pl. az ifjuság így gon-
dolkozik: „Minek a barna énekek, mikor én a szókét
szeretem?”... Igen sok embernek pedig határozott
elvé az, hogy a sok szó szegénység s így minden fel-
olvasásnál többet ér egy alapos korondi füzékben 24
órán át illó komolysággal megfőtt töltött fazékta. Má-

* A polgári önképző-egyletnek ez évi okt. 29-én tartott első
fűléstestélyén felolvasta a szerző.

szépen s olvasott kézirat és bármely nyomta-
tást, kik megelőzőleg csupán a nevéket tudták
lerajzolni, vagy még annyit sem. A megalakult
olvasókör valóban annak maradt s nem lett
belőle 3—4 ember folytonos nyereszkedő kártya-
fészke, illetlen beszélők, káromkodás, szennyes
nyelvélés, veszekedés, verekedés, koccolódás he-
lye, — a minő a legtöbb — hanem az emberek
nevelő intézete, a finomabb társalkodás és visel-
kedés veteményes kertje. Két év multán 50—60
fiatal és koros férfi olvasott magának s a szebb
cikkeket szép hangoztatással, ügyszólva előadás-
sal volt képes az öregek kedvéért és kíméléseért
felolvasni.

A vidéken több falusi és kisvárosi ugy-
nevezett uri olvasókör vehetne példát erről,
nem ott sem széket, sem poharat nem repít
senki a másiknak a fejébe; nem emel botot a
másikra s nem tivornyázik senki, mint valami
bűdös korcsmában, illetlenül.

* * *

Nekem ezelőtt egy évvel beszélte el éppen
az az 50 évet meghaladott gazda, a kivel az
előírt eset történt s a kivel véletlenül találkoztam
és ismerkedtem meg egy vásáron.

A fennebbiek elbeszélése után még ezeket
mondá nekem:

— Bátyám uram, ha megkaphán valahol
azt az öreg urat, még a lábát is megcsókolnám.
5—6 év alatt egészen újra születtem. Sokat ol-
vastam, sokat tanultam. S tudja a böles minden-
ható szent Uristen, hogy mi történt velem, de
igaz, hogy én most nem káromkodom, nem ves-
zekedem sem otthon, sem egyebütt. Könyvre
többet költöttem 150 forintnál s mégis gyarapo-
dik a gazdaságom és semmi munkával sem ké-
sem el.

Két év múlva B. faluban találkoztam
ugyan az előbbi embereimmel. Mindent elbeszél-
tem gyorsan. Bemutattam a szerzett tudomány-
omat. Nem tarhattunk nagy kereszettel, mert
mindenki sietett a dolgára. Nem is tudom kibe-
szélni magamat eléggé. Bár valaki megírna az
újságnak is. Mert ez igaz.

No, hát én leírom a vén kezemmel ezt a
dolgot, kedves szerkesztő ur. Vajjon lesz-e, a ki
ezt minden irányban megértse, terjessze, a so-
kaságnak felolvassa és meg is csinálja? Váthata!
Több lélek kell az emberekbe, mint a mennyi
van Addig nem irnak, nem tesznek, ha tud-
nának is!...

Kormosi Árpád,

kisközségi és kányádkelői gazda.

soknak ismét az a nézete, hogy: „hol dal, szép lány s
a pohárban bor van — minek oda felolvasás — tarka
jókedv születik meg ottan”.

Abban a korban pedig — évekről nem beszélék
— a melybe esékélységem is beletévedett, így gondol-
koztunk: „A mult olyan, mint az álom s mégis ez az
én világom. Lelkem minden szent hitével mindig csak a
multakba vágyom”. A szerelemnek olykor csendes, nem
ritkán pedig nagyon is huzárd alakjai Himfy kesergő
szerelemével mondják: „Bele estem, henne vagyok, soha
ki nem szabadulok”, vagy pedig drága könyűiknek
gyémántcsappjában látom e dalt leköltöztázza: „A kapu-
ban egy elfogott valami, azt az érzést ki sem tudom
mondani”. Más váriációban pedig: „A fonóban szól a
uóta, én Istenem de régóta hallgatom”.

Igaz-e tehát t. közönség az, hogy a gusztsuk
ily rengeteg, hogy ne mondjam szörnyű különfeleségével
szemben képtelen az ember kinek-kinek a szája ize
szerint beszélni s így tökéletes „jó estét” szerezni.

Azért mondok én egyet t. közönség. Ne busulja-
nak, kettő nem lesz belőle. Tegyük félre most kivétele-
sen, csak pár perczre egyenkint táplált gusztsuainkat,
virágos nyelven mondvá: tegyük félre szívünknek leg-
szentebb s 100 Celsius fokra fölhevített vágyait; ne
érintsenek most ábrándos lelkinkek a hold szende
világánál nők álmai. A töltelékes káposzta, a melynek
hívó szözata ott cseng fülünkben, ne bolygasson, hisz az
Pegyednapos korában is pompás, sokkal jobb, mintha
ma bekelezttük volna be; a szerelem dolgában pedig
— mondom — csak csöndesen, különben kipusztít az
árnyékvilágból:

— Tehát ha, kérem, rendben volnánk egyeni haj-
lamainknak rövid időre való elcsitításával, bátor va-
gyok most már felolvasásom tulajdonképeni tárgyára
ráterni: „Az iparos ember önképzésének szükségsé-
gére”.

Komoly ugy-e a tárgy, a melyről szólni akarok.
Ne ijedjenek meg tőle! Hisz a mai ügyes-bajos világban

Világnapló.

Vezető: Bakó Sámuel.

Vigan dudál a portugál, azaz a kínéz. A német-angol egyezség híre eljutott már a kínai császárhoz is és Kvangong most visszatér készült Pekingbe, hogy a békétárgyalásokat személyesen vezesse. A télen különben ugyanis nagy nehézségekbe ütközött a háború viselése s mire kitavasodik, akkorra mégis csak helyre áll talán a béke. Hadi dologról történvén a beszéd, itt elmondhatjuk, hogy az Albert Eduárd welszi herceg nevével viselő 12-es számú huszárezred e héten ünnepele fennállásának 100 éves jubileumát. Az ezred jelenleg Lembergben állomásozik s parancsnoka Belnay János ezredes. Délafrikából szállítják az angolok a hadsereg egy részét haza Angliába s a visszatérő katonákat, kik a burók ellen harcoltak, nagy ünnepekkel fogadják Londonban. A müncheni egyetemről azt jelentik, hogy királyunk unokáját Lipót bajor herceget fia Györgyöt beiratták az egyetemre rendes hallgatónak és pedig jogásznak. Franciaországból merénylet híre érkezett. Loubet köztársasági elnök ellen terveztek Lyonban az anarkisták, de a merénylet még idejében megelintült. — Vörösmarty Mihálynak, a nagy nemzeti költőnek most van születési százados jubileuma s ebből az alkalomból a Petőfi-Társaság fényes ünnepélyt rendez a század elhunyt jelesének. Az Otthon irók és hirlapírók köre pedig élén Rákosi Jenővel mozgalmat indított, hogy szobrot állítsanak a nemzeti hőstájkának. Petőfi emlékének áldozott a héten a Petőfi-Társaság ismét, a Pilvax-kávéházban, hol Petőfi oly gyakran megfordult, emléktáblát helyeztek el szép ünnepély mellett. Képviselő beszámolója is volt. Budapest Mezey Mór az ötdik kerület képviselője számolt be, nálunk László Mihály dr. Heltai Ferenc dr. Oklándon. Ezekről azonban más helyen. Ide még Dániel Ernő volt kereskedelmi miniszter beszámolója tartozik, melyet Páncsován tartott. — Nagy halottja is volt a hétnek: Müller Miksa halt meg, a világ leghíresebb orientálistája Londonban. A királyi házban lakodalmi nász volt. Mária Immaculata Rajnera hercegnőt vezette oltárhoz Róbert württembergi herceget. — Pólaban szintén nagy ünnepek voltak. A Szigetvár nevű hadi hajót eresztették vízre nagy ünnepek és nagyszámu meghívott vendég jelenlétében. A királyt az ünnepélyen Hinke tengeremeg helyettesítette. — Igen szomorúak voltak azonban a halottak-napi ünnepek, melyeket szokás szerint ez évben is megtartott a fővárosban elhunyt nagyjaink sírjainál az egyetemi ifjúság — Prágában szentjánoszi esemény történt. Iska dr. ó-katolikus cseh papot a templomban misézés közben letartóztatta a rendőrség. Iska dr. ugyanis mint pap a katolikus hitről áttért az ó-hitű s a pápa e miatt kiközösítette az egyházból. A rendőrhatalom a helytartó tanács rendelkezése kijelentette Iskának, hogy nem ismeri el többé lelkésznek s nem enged meg, hogy misézze. Iska dr. ennek dacára a warmsdorfi kápolnában misézett s eközben a rendezőség letartóztatta és bekísérte, azután jegyzőkönyvet vittek fel az esetről és szabadon bocsátotta. A warmsdorfiak táviratlag tettek panaszt e miatt kultuszminiszternek. — A képviselőház okt. 30-án tartott ismét ülést s a trónörökös házasságának becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta. Első szónok a javaslat mellett Engelmayr József előadó volt. Utána Kossuth Ferenc, Zichy János gróf, Holló Lajos, Mezőssy Béla beszéltek a javaslat ellen, melynek tárgyalása töltötte be a 31-iki ülést is. A szélsőbaloldali költő Rátkay László beszélt először, utána Polezner Jenő, Szeged város követe szólt fel; az ülés többi részét Szell Kálmán miniszterelnök nagyszóval töltötte be, melyről a napi lapok hasábot elismeréseket írnak. A javaslat tárgyalása azonban ezzel még nem fejeződött be s legközelebb Szilágyi Deszö és Horánszky Nándor is felszólalnak mellette. — Ö felsége legközelebb ismét Budapestre jön s most hosszabban fog a fővárosban időzni. Minden csütörtökön és kedden általános kihallgatásokat ad. — Ha még megemlítjük, hogy a néppárt ismét négygyűléseket akart Csikban tartani s ismét nem tudta megtartani, e hét eseményeiről is beszámoltunk.

akaratlanul is foglalkozunk kell az élet komoly oldalával is, különösen ha abból valami hasznót meríthetünk. Törjünk tehát a tárgyra. Nem hiszem, hogy volna társadalmi osztály, a melynek helyzetével, sorsával többet törődnek az állam, sőt maga a társadalom jobbjai is, mint épen az iparos osztályéval.

Méltó is rá! Nekem úgy tetszik, hogy e tördésben az állam és társadalom lelkiismerete szólalt meg, hogy végre-valahára segíteni kell e munkás népen, ez államfenntartó elem: különben pusztul s pusztulásával lankad az állam életereje is. Hisz a mi az egészséges vékeringés az emberi testszervezetben: az az ipar és kereskedelem az állam életében. Mondom azt, hogy állami életünknek azt az épületét, a melynek alapját ezer év nemes küzdelme, közös szent akarat rakta le, és akis a folytonosan haladó, szilárd alapokon nyugvó, ész és nemesült izléstől áthatott ipari és kereskedelmi törekvés, munkásság tetőzheti be.

Megbecsülhetetlen az iparos ember munkája erkölcsi szempontból is. Izzadásában, a melyet nem egyszer az éjszaka óráiban is látok homlokán gyöngyöznitán nem csupán a családja iránti önfeláldozó munkáságnak szent nyomat látnom, de benne ragyog a hazaszeretet is, mely hazaszeretet tőrhetővé teszi részére magát a legnagyobb küzdelmet is; a hazához láncozja szívet, osztatlanul meg az inség napjaiban is; övé, a hazáé élete, szívének első dobbanásától az utolsóig.

Igazgóság tehát, hogy a népek segít kezét nyújtson állam, társadalom egyaránt. No de kérem, ha már látjuk a segítő kezét felénk nyújtani, miért nem ébredünk már egyszer mindannyian? Miért nem követjük a jó tanácsokat? Miért nem szedjük begyünkbe a jó szót.

Felünk talán az újításoktól, vagy pedig azt mondjuk, hogy únsorsunkról magunk rendelkezünk s nekünk ne diktáljon meg a Herkó Páter se! Jól van! csak-hogy akkor ne panasozjunk. Ne sírjunk-riünk, mert ez esetben a panasz nem ér semmit, a sírás pe-

Iparügyek.

A székely-kamara közgyűlése.

M.-Vásárhely, 1900. okt. 27.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara október hó 27-én d. u. saját helyiségében Tauszik B. Hugó kir. tanácsos, elnök vezetése alatt népes rendes teljes ülést tartott.

Elnöki közlések során bejelentették, hogy a keresk. miniszter gróf Lázár Jenő megyesfalvi műasztalos műhelyének tökéletesebb felszerelése czéljából segélyképpen 3000 korona értékű gépet adományozott, mivel e kiváló jelentőségű műasztalos-műhely művészi nivóját emelni kívánja.

Ismeretes, minő szenvedéllyel és művészi tökéletességgel űzi a nemes gróf a műasztalos-ipart s azért mily megmérhelen áldozatokat hoz. Annál helyénvalóbb tehát állami támogatása. Értésülésünk szerint e műhelyben székely fiuk is nyernek kiképzést s így remélhetőleg a grófi műhelyben otthonos magas műizlés átviteltik a gyakorlati ipar terére is. A székelykereszturi faiparosok meg egy faesztergapad adományozásával segített a miniszter.

Örvendetesen lepte meg a kamarát ezek mellett a keresk. kormány azon leiratja, melylyel kilátásba helyezte, Straetz Hermann elnöki javaslatja szeszgyárosnak az ott felállítani szándékolt vegyi termékek gyárát öt éven át hajlandó évi 20 ezer korona segélyben részesíteni. Ez a gyár nagyjelentőségű lenne vidékünk mezőgazdaságára is, a mennyiben lehetővé tenné nagy mennyiségű törökbuza termelésünk magasabb értékesítését s a mellett mint a maga nemében a kontinensen egyedül gyár, a közfoglalmat is jelentékenyen erre terelné. Straetz Hermann törekvéseinek a keresk. kormány által kifejezett ezen méltánylásához mi is a legjobb reményeket fűzzük.

A székely ipar örvendetes támogatásáról tanuskodik azon elnöki bejelentés is, hogy ugyancsak a keresk. miniszter a Kovászna és vidéke ipari hitelszövetkezetnek 3000 korona feltételes visszafizetendő kölcsönt és 800 korona berendezési segélyt engedélyezett.

A tárgysorozat rendjén bejelentették, hogy a párisi kiállítás tanulmányozására a kamara kerületéből 9 műiparos küldetett ki állami ösztöndíjjal. Fokozott érdeklődéssel kísérte a teljes ülés a kamara titkárnak ama bejelentését, hogy a székely ipar emelése érdekében — a sajtóban is ismertetett keresk. miniszteri rendelet értelmében — a kamarakerület jelentékenyebb ipari pontjait az iparfelügyelővel együtt bejárta és a gyakorlati ipar terén működő érdekeltséggel tárgyalásokat folytatott. Az egybegyűjtött sok értékes adat a tanulmány-ut befejeztével fel fog dolgoztatni és a miniszter intenczióinak megfelelő memorándumban a keresk. kormány elé terjesztetik.

A kamarát ezen munkálkodásában az érdeklő iparos osztály és vezető körök mindenütt a legmeszebb menő támogatásban részesítették, minél fogva remélhetőleg végre tiszta képet nyerünk a székely ipari viszonyokról s kitűnik a segítés szükségé is minden vonalon. Erre a széklység rég vár. Szomorú közgazdasági viszonyai közt tehát jogos igényeket támaszthat most az állam támogatása iránt.

És itt került tárgyalásra, illetve bejelentésre a keresk. kormány egyik másik közismert fontos rendelete, melylyel a székely fiuk ipari kiképzésének ügyét akarja végleg rendezni.

E szerint a keresk. miniszter a Budapestre tervezett székely otthon kérdését elejtette s a székely fiuk további kiképzésének ügyét a kamarára és a Székely-

Egyesületre bizza, a mely testületek kiküldöttei — a miniszter azon óhajátához alkalmazkodva, hogy az ipari kiképzés magának a Székelyföldnek jelentékenyebb iparüző városaiban történjen — a részletekre nézve már meg is állapodtak. Minthogy a kamarának és Székely-Egyletnek a székely ipar támogatását és a székely fiuk további kiképzését a miniszteri leirat szerint szélesebb alapokra kell fektetni, a részletes terv és költségvetés a tárgyalásról felvett jegyzőkönyvvel együtt a kereskedelmi kormányhoz felterjesztetik. Ezzel a közmüiparosok jelesbjeinek magasabb fokú kiképzése a fejlesztésre, illetve támogatásra érdemes iparágak és iparosok segélyezése, új iparágak meghonosítása stb. leg-alább egyelőre biztosítva van.

Érthető lelkesedéssel járult tehát hozzá a kamara teljes ülése ezen gyakorlati eredményeket ígérő határozatokhoz és üdvözölte a miniszter nagy horderejű kezdeményezését Természetesen ezután is a kamara fővezetése alatt marad az egész ügy, a mely e téren eddig is kiváló szolgáltatásokat tett a széklységnek.

Az ipartestületek és papíráruk ügyében tett felterjesztések, a sörös palaczkok hitelesítése, valamint az úres palaczkok szállítási kedvezményéről szóló miniszteri leirat bejelentés után, tudomásul vétetett. Elfogadta a teljes ülés a központi bizottságnak a bizottsági magánvallalatokról szóló törvényjavaslat módosítása tárgyában beadott javaslatát. Csikvármegye vásári rendtartása tárgyában alkotott szabályrendeletére véleményt adott, itt-ott módosításokat ajánlván; a tisztességtelen versenyt szabályozó törvényjavaslat bizottsági tárgyalására Sz. Szakács Péter titkár küldte ki. Az udvarhely-megyei szíjgyártó iparosoknak a rokon iparüzőket terjesztő eskümegei háziiparosok ellen a kereskedelmi miniszterhez beadott panaszos kéresemre véleményt mondván, jóváhagyta az elnökségnek az országos vásárok rendezése ügyében bizottságok kiküldése iránt tett intézkedését.

A kamara 1901. évi költségvetését 22.730 korona bevétellel, 22.260 korona kiadással és 470 korona fölösleggel — elfogadta. Intézkedéseket tett a kamara újjáalakítása iránt, e végből a választóképes iparosok és kereskedők névjegyzékét elkészítette. (A kamarai tagok megbízása a folyó év végéig jár le).

Több kisebb jelentőségű tárgy elintézése után Macskási Akos iparművészeti iskolai növendéknek 100 korona, Szakács Máté szakisk. növendéknek pedig 50 korona segélyt juttatott és örvendetesen tudomásul vette, hogy a m. kir. honvédség 1901. évi ruházati szükségleteiből a kamara közbenjárására 2800 pár kábelnek elkészítését a honvédelmi miniszter székely kisiparosokra bizza.

Vidéki levél.

Nyomasztó helyzet.*

— Ajánlja vármegyénk nagyerőmű főispánja szíves figyelmébe. —

Tekintetes szerkesztő ur!

Öt szerencsétlen testvér ösmerek. Nevük: Tor-dátfalva, Medesér, Énlaka, Nagy- és Kiskede somorkodó népe. A mostoha sors kopár hegyek magaslátán, szűk völgyek ölében adott nekik lakást. Létük örökös küzdelem. Hasogatták a föld sziklakérgét. Munkatársai az Ur Istennek, ki, bár lelki jósága végtelen: még sem képes e helyen áldással jutalmazni a lecsorgott vérepepeket; hol ezerszeres munkával kerül a sovány kenyér asztalra; hol minden egyes falatért el kell lankadni, sokszor elcsüggedni.

Az Isten áldásából kevés, a csapásból sok jut szegényeknek. A hegyláncz, hová az áldáshozó magot

* Szórol-szóra közöljük e cikkelyt a beklülő kívánságára. Szerk.

rajtuk is betelik Göre bányánk hazafias lelkének felajdulása: „Bus az magyarnak élete: busabb mint az fülemle!”

Szakmánknak való szakadatlan tökéletesedésünk mellett aztán ne feledkezzünk meg nemzetünk iróiról és költőiről se.

Az „Iparosok Önképzőköré”-nek, a mely ezen estélyeket rendez, mint örömmel értesültem, a szó leg-nemesebb értelmében velt emberbarátok fáradozása folytán — igen szép könyvtára van. Vajjon ki tudná eléggé mérlegelni, ki tudná kiszámítani e jó könyvek olvasásának áldásait?

A fiatal ember a jó könyvekből sok-sok ismeretet merít; nemesebb érzelmekre hevül s így aztán a kezébe feldolgozásra kerülő durva anyagot is művészi széppé formálhatja. A jó könyveknek hatása ugyanaz a lelkünkre és szívére, mint a meleg nyári esőnek a tikkadt, hervadásnak induló növényzetre.

Az édes anya a magyar nemzet irói és költői műveinek olvasgatásától megtanulja, hogy mi a nő tulajdonképeni hivatása; azoknak nemesen érező lelkénél fölmelegedik az ő lelke is, hogy aztán kettőzött gondjál, szeretettel csüngjön családján; a melynek ő a lelke, ő védőangyala.

Az édes apa, ha a pihenés óráiban szintén a jó könyvekhez fordul: lelki erőt, kitartást merít az élet küzdelmének elviselésére, látni fogja azokból, hogy a munkás, a becsületet éltető minden Istent áldása van s hogy nem élet az, ha az ember csak a föld salakjához tapad. Kettős élete van az embernek: testi és lelki élete s hogy a lelki élet előnyközlése mennyire állatiassá, mily alantas gondolkozásvá teszi az embert.

Igazán, én annál nagyobb áldást nem kívánhatok magyar hazánknak: „segítse a jó Isten a munkás népet, hogy anyagilag boldoguljon; szívből-lelkéből pedig hovatovább nemesedjék”.

elszörják, villámot fog, jégözönt vonz. Oh, de sokszor van a pusztító viharok és mily ritkán e helyen a szegény népek gazdag aratása!

Összehasonlítom ez öt testvér szerencsétlen sorsát szász és román testvéreink dus helyzetével, kik a haza földjének legjavát birják, kik e szegény székely nép örökös küzdelméről fogalommal sem bírnak és... és nem irigylem tőlük a ringó kalásztengert, a beláthatlan csordák sokaságát, az Olt, Maros és két Küküllő nagyra megnőtt halat. Nem! irigység nem fog el a miatt, hogy miénk a kopár hegy, az övek a termékeny völgy dus Kanaánja. Nekik jut a fehér kalács, nekünk a verejtékkel öntözött barna kenyér is hiányzik. Az ök arczuk rózsája elarúja, hogy a haza, e szent édes anya nekik adja legtáplálóbb tejet. A mi arczunk halvány a sokszori éhségtől, inségtől... Így van! És mégis üdvözöl szegény néped te kopár hegy, te terméketlen halom, mert ha úgy nem is, a legszebb virág te rajtad nyílik ki: a honszeretet gyönyörű virága. Teged itt megkapunk, csak itt díszelgessz igazán. A dus völgyek ölében, az áldásban fulladozó testvéreink között hervadozni szoktál...

Szerkesztő ur! Ez öt testvér szerencsétlen. Nem koldus rongyai miatt. Nem azért, hogy mindennapi kenyere is hiányzik, hanem hogy víze nincsen. Mintha el volna veszte az ég irtalmassága: hónapok óta elvonnul a sötét felhő felettünk, de meg nem öntözi kemény szikláinkat. Kiasszott kutaink epvedve várják az ég csatornáinak megnyitalkozását. Mindhiába! Az öt község három ezer népe nincs mivel szonját előltsa. Elnyűgözött állataink bőve rohannak egy-egy iszapfenékbe, hogy enyhületek nyerjenek. Hasztalan! Kenderünket nines hol eláztatni, hogy gyermekeink rongyát felválthassuk tisztességes inggel.

Az ember- és állategészségügyet borzasztó veszély fenyegeti. Hát ha tűz ütne ki? Földönfutó koldusokká lennénk és nem lennők helyünket többé saját honunkban meg.

Uram, uram, méltóságos főispán ur! Méltóságod 3000 népe szekerére rakta kútját. Ejjel más lakás. Ó kőborol üres hordóival határról-határra, hogy mire kicsinyjei fölbrednek, enyhületek adhasson elikkadt ajkuknak. Hegyeiről más irányba futó vizet nines ereje községe felé terelni. A vízbevezetés mérnök nélkül csak fium desiderium. Ugy tudjuk, hogy Tor-dátfalva G. K. főszolgabíró kiseretében járt is egy mérnök Brassóbol.

A községtől másfél kilométer távolságra bőséges forrást találtak. Vizemestert is igérték ez alkalommal, ki a helyszínerre kiszáll és a további munkát végezni fogja, de a vízmeztet valahol vízbe halt. Elbressze fel méltóságos uram! Sokszor tapasztalt jóakarata vesszejéle — mint hajdan Mózes próféta — sújsa meg vizeztető hegyeinket és omlassa el nyomasztó helyzetünket, vegye el tüzéztől való remegésünket, vágja útját a könnyen megrendülő ember- és állategészségügynek... és népe hálas leend, megváltóként fogja üdvözölni, ha egy kis csörgendő csermelyben megnyitja előtte boldogsága forrásait!

A tekintetes szerkesztő ur hálas szolgálja:

Szomorú székely.

Irodalom.

Székely egyesületi képes naptár és évkönyv az 1901-ik évre. A székely közönség legkedvesebb könyve, a Benedek Elek által szerkesztett Székelyegyesületi naptár és évkönyv megjelent. Évről-évre növekedik a könyv terjedelmében. Nem kevesebb mint 200 oldal a most megjelent naptár-évkönyv s ezen a kétszáz oldalon egész tömege a szép, érdekes és tanulságos olvasmányoknak, mintegy hetven képpel díszítve. Es a székely egyesület, hogy a legszegényebb ember is megszerezhesse ezt a hasznos könyvet, mindössze 30 krajczárért árusítja, holott legalább is egy forint volna az ár, terjedeleme és tartalma után ítélve. Egy teljes esztendőre való olvasmány van e naptár-évkönyvben. Ime a tartalma: A hetvenes király. (Két képpel). Két házasság az uralkodó családban. (Négy képpel). Gáspár Mózes. Székely történelmi. Jakab Odontól. Umberto király halála. (Két képpel). A szorb király házassága. (Képpel). A nagyapó. Elbeszélés Petefei Istvántól. Élet-halál harc a szabadsáért. (Az angol-bur háború 14 képpel). Székely történetek Benedek Elektől. Gulner Gyula belügyi államtitkár. (Képpel). Bathory Endre halála (képpel) dr. Ballo Istvántól. (Egy képpel) nábod, Csulak Lajostól. A párisi világkiállítás (12 képpel). Utszeli ének. Gaál Zsigmond-tól. Hogyan és hol lehetne az erdélyeszi vármegyékben fonó-szövő ipart teremteni? Telkes Simontól. A hol a vesztéséget győgyilják. (Képpel). Mátyás király szülőháza Kolozsvárt. (Képpel). Köllő Miklós halála (arcképpel). Jelentés a székely-egyesület 1899. évi működéséről. Hegedűs miniszter a székely-egyesülethez. A székely-egyesület alapzabályai. Ki mondja meg? vers Tarcsafalvy Albertől. Az erdélyeszi gazdák értekezlete Sepszi-Szent-Györgyön. Dr. Székely György (arcképpel). Szent-Iványi Miklós (arcképpel). Bodo Sándor (arcképpel). Székelyföldi iparkiallítás Maros-Vásárhelytől (17 képpel). Nagy Sándor (arcképpel). Benke Istvántól. A székely gazda. A székely gazdaszony. (Hasznos tudnivalók). Vasárnap. Vers Tarcsafalvy Albertől. Mulattató Székely góbságok. Végül a székely név és czimkönyv, melyben a vármegyék, törvényszékek, járásbíróságok, körjegyzőségek nevóráin kívül megtalálhatók az összes székelyföldi s a székelyföldhöz közelebb eső közép-, polgári-, szakiskolák és tanítóképzőkörök a szükséges tudnivalók. Szóval nagybecsű, a székely embernek nélkülözhetetlen ez, melynek kiadásával nagy áldozatot tesz a székely egyesület, s méltó arra, hogy azt mindenki megszerezni siessen.

Az állatok világa. Brehm hatalmas művéből, amelynek magyar kiadása most indul meg, a második füzeti is napvilágot látott. Ebben szintén a majmok rendkívül érdekes életét teszi a szerző azzal a bannalatos követlenséggel és azzal a mestéri leírással, amely a munkát az egész világon kedvelté tette. Ennek a második füzetnek a szövegét kilencz kitanító rajz illusztrálja. Adva van még a füzethez egy fekete nyomatú műlap és egy színes nyomatú műmelléklet. Az állatok világa Legrády testvérek könyvkiadó vállalatában (Budapest, väczikórtú 78.) jelenik meg s minden könyvkereskedésben kapható. Egy füzet ára 80 fillér. Tájékoztató a kiadóhivatal ingyen és bérmentve készséggel küld.

— Hal meg városunk ezer gyertyaközött temetési iskolá tanest. tanáról, kindek beszédek.

— Vár 10-én délelőti rendkívüli közlos előterjeszt. János két Ignác befeljáró szolgálati év a mezőgazdasáslátás indítva.

— Szélgöyminasium. Imrenek tiszte november 5-én nevelő reud. hivja az igazplebanii temmise után: 1. vöröses enedk. VIII. oszt. Elnödjá az Vilmostól. Sz. Lizi Ferencz. rán Robert 6. Jozsef J. Kálmán VI. o. enekára. S. J. Jókai Mór. Podhráczky. hegedővel. Elnödjá az igaz.

— Az ö. órákor a bar. — Fősz. oklándi járás. Ujabb szabads. bró, a ki ed. foglalta hely. Tivadar hely. tesere. Szahar.

— Széls. igazgatótól sz. hirdetőt eloa. színészeti fel. kezdeti meg.

— Képv. rosnak szünet. után, a kir. for. beszámoló besz. tolt végig. A. Miklós vezetés. zetek után N. képviselő meg. zolta a Széll. potokat, majd ki megemelt. és visszálított. járt egykor Deak. nagy küzdelmet. kijelentette, hog. kon az osztrák. akkor a nemz. Beszede tovább. lemtigyi és Da. tevelényesgéröl. kezeli bekelom. ország megoszi. Székelyföldet. lekezdte béke b. telenné tenia. ség, ugymond, zsidó felekezeti. értésre, testvéri. a nemzeti-égi. igazgattas állam. geröl. Végül m. melyeket egy-ek. a melyeknek sz. ország tudja es. igazi szabadev. hogy nines kor. kuszonnyeg orai. kijelentette, hog. ügyét annyira s. peket a hozzáf. sákre. Ezeknek. harmely más. tuka áll. Solym. polgárság nevel. táviratlag üdvöz. a Széll Kálmán. irat szövegét, m. gyűlési képvisel. lyen emondott. városi szabadev. tszágodat, mint. szabadelvesség. szágodat h. ragu. hogy honoldog. teset czelo. Széll Kálmán m. lszolt: „Nagy S. Székely-Udvarhel. kiváló szlet hely. szaves üdvözlet. melegebb közön. képviselő tisztele. esorát adott a p. Arthur, vármegy. után Solymossy. apát Hollay főis. képviselőt, majd bírté, László dr. tette. Jung-Cseke. godtsággal adott. mondott köszönt. kérdezte, hogy v. bármelyiktől vala. nos helyen, a m. nyegéit bonozolg. emlitette is volna. teszik Főispánom. zést valaszában, nines közlepen gond.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb körökben kitünő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású közsvény, csusz, reuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidültebb közsvény és csuszfájdalmakat is már néhányzori bedörzsölésnél teljesen megszüntette

Fog- vagy fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 K. erősebb 2 korona 40 fillér.

Kapható csaknem az összes gyógyszerárterekben.

Postán utávétel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

VIDDER GYULA

gyógyszerész S.-A.-UJHELY.

Főraktárak Budapest: Török József gyógyszerárterében, Király-utca 12. és az Egger-féle „Nádor gyógyszerárterében, Váci-körút 17.

Sz. Udvarhely: S o l y m o s s y J á n o s és Sz. Keresztúr: L e n g y e l s a m u gyógyszerárterében.

Marhahus kilója 36 krtól 40 krig. Marhahus kilója 36 krtól 40 krig.

MÉSZÁROS- HENTES-ÜZLETET

nyitottam Székely-Udvarhelyt, Kossuth-utcai saját házam üzleti helyiségében (Budapest-szállóval átellen). Naponta friss virsli, szafaládé, lengyelkolbász, parizer, kassai és szebeni felvágottak, friss zsír és túró nálam a legzöldebb árakban, pontos és tiszta kiszegálással, Ugyintén friss marha-, sertés- és borjúbúrok is kaphatók. Helyiségemben elkülönítve termények tengeri (törökbuza), buza, rozs, zab stb. legelősebb elárúsításával és legmagasabb árban való megvételével is foglalkozom. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Szíves pártfogást és hazafias támogatást kérve, vagyok

Kész szolgálattal:

Balásy Ignác,
mészáros és hentes.

Legfinomabb egyiptomi szivarkapapír és hüvely.

A HÖLGYEK

nagyrésze nem szokott szépséget gondosan kell arra gondolni, hogy a

Igen gyakran a toilette-hez a legelősebb szappanokat, legrosszabb és ártalmasabb arzenekőcsöket és mosdóvizet használnak, a melyek elpusztítják a bőr- és arczszín üdeségét. A ki e veszélyes szerekkel megmentődni s valóban kipróbált szert akar, ajánlom, hogy toilette-hez kizárólag csakis

Dr. Sihulsky-féle arzenekőcsöt,
„ „ „ mandula-korpa szappant,
„ „ „ mosdóvizet

használgon, mert ez minden szeplo, májfolt, bőrtisztatlanság ellen a legbiztosabb hatású szernek bizonyult, mely a szépséget és üdeséget nemcsak létrehozza, hanem állandóan fenn is tartja.

Végül szíves figyelembe ajánlom díszmű-áru dúsan berendezett raktáromat, hol állandóan kaphatók: legfinomabb rizspórok (Pouder), illatszerek és pipere szappanok! pénz-, dohány-, szivar-, cigareta-tárcák; ruha-, haj- és fogkefék stb. stb.

Teljes tisztelettel:

GÁL JÁNOS,
m. kir. dohánynagytőzsér,

Sargs-féle Kalodon fogérem.

Nagy lámpa raktár.

A helyi és vidéki építkező közönséget ez uton van szerencsém értesíteni, hogy mindenféle üvegezéseket a legutányosabb árak mellett elvállalok

A munkálatoknak pontos és gyors kiviteléről kezeskedem vállalom, valamint arról is kezeskedem, hogy a legközsvényesebb üvegtábláim is esehországi sima, fehér üvegek, tehát a legkényesebb igényeknek is megfelelnek. — Továbbá van szerencsém egész újonnan berendezett porcellán-, fűszer- és lámpa-üzletemet a helyi és vidéki közönség szíves pártfogásába ajánlani.

A nagyérdemű közönség szíves megrendelését kérve, vagyok

teljes tisztelettel:

Szentpétery Gergely.

Legutányosabb árak.

BOR

tiszta természetes erdélyi és magyarországi termék, melyek valódiságáért teljes felelősséggel szavatol:

FERNENGE L GYULA

jóhírű pinceszéből Székely-Udvarhelyt (Kossuth-utca) kapható a következő előnyös árakban:

Nagyban 56 literen felül hektoliterenkint 36 koronától 140 koronáig.

Kicsinyben literenkint 56 fillértől 2 korona 80 fillérig.

Részletes árjegyzék, minta ingyen és bérmentve.

jelent meg PÁLMAY JÓZSEF:

MOST „Udvarhely Vármegye Nemes Családjai“

című nagyszabású műve 34 nagy 40 íven, ára tízve 16 korona. Kapható a „Székely-Udvarhely“ kiadóhivatalában (Betegh Pál könyvkiadó, könyvkereskedőnél) Székely-Udvarhelyt. — Művészies kivitelű bekötési táblák e műhöz darabonként 4 koronáért ugyanitt megrendelhetők.

BOR 1-2 éves homoki 6-hor. 22 krtól 32 krig. Ujbor október 20-tól kezdve 19 ftről 24 ftrig.

Szőlővessző. Fajliszta, kitünően beérett 11 jeles csemegé- és 11 borjából. Sima vessző 2 és fél ftről felfelé. 2 éves gyökéres 12 ftről felfelé.

Nemes eperfa. 2-3-4-5 éves igen erős csemete 6 láb magasra oltva 30 krtól 60 krtól. Nagy vételnél 10-50 százekek engedmény.

Birsojtány. Rendkívül nagygyümölcsű 7 fajban. Vannak rendelők, kik ezer száma ültetik, mert rendkívül hamar és bármilyen talajban bőven terem. A szép növésű 2-3-4-5 éves fák drága 15 krtól 50 krtól. Nagy vételnél olyan engedmény, mint az epernél.

Spangol megg. Pándi vagy Körösi megg. Gyümölcse rendkívül keresett, mert bőrdésére legalkalmasabb. 2-3-4-5 éves fák drága 15 krtól 50 krtól. Nagy vételnél olyan engedmény, mint az epernél.

Diófa. Könyvi törű, 2-3-4-5 éves fák ára 15 krtól 50 krtól. Nagy vételnél 10-50% engedmény.

Mindenféle nemes gyümölcsfa. Körte, alma, szilva, őszli és kajszinbarack, cseresznye, megg, szőlő gesztenye, lasponya, szomorú alma, szomorú eper magas és törpe alakban. Ára 15 krtól 50 krtól. Nagy vételnél tetemes engedmény.

Kiselejtett ojtvány. 2-3-4-5 éves példányok ára 2, 3, 4, 7, 10, 15 kr.

Mindenféle vadonca. 1000-re 5.85 forinttól 19 ftrig. Végtelen nagy készlet.

Akác 1-2 éves. 1000-e 3.50 ftről 12 ftrig. Végtelen nagy készlet.

Szőnyegkészítéskre gleditsca (lepényfa, Krisztuskoronája), 1-2 éves, 1000-e 4 ftről 14 ftrig.

Szőnyegkészítéskre maclura aurentica 1000-e 5.85 forinttól 20 forintig.

Kerti eszköz. Horoló szőlőgöztető vas, kerti fűrés, olló, görbe szemző, valamint ojtókés, jella, ojtókenőcs igen olcsó áron és kitünő anyagból.

Viszonteladók. kezeskedem s ezek 20-30 százekek engedményen tul 6 heti, esetleg 4-6 havi hitelt is kapnak. Ár- és névjegyzéket küld:

Ungváry László Cseglédről.

BACZÓ LÁSZLÓ

férfiszabó üzlete

Székely-Udvarhelyt, Főter, a Gyertyánfy-féle kereskedéssel szemben.

Pontos kiszolgálás! Szolid árak!

Van szerencsém a m. t. közönség szíves figyelmét nagy választékú legdivatósabb raktáron tartandó férfiruha szövetekkel felszerelt **férfiszabó üzletemre** tisztelettel felhívni. — Azon körülmény, hogy a budapesti első szabászási iskolát sikeresen végeztem, teljes biztositást nyújt a m. t. közönségnek, hogy pontos és izléses öltönyöket vagyok képes előállítani. Ezzel és lelkiismeretes kiszolgálással igen tekintélyes vevőkört sikerült megnyerhetnem. Köszönetet mondok a szíves pártfogásért, kérem azzal továbbra is megtisztelni kegyeskedjenek.

Továbbá van szerencsém a m. t. közönség becses tudására hozni, hogy az őszli és téli idényre egészen friss legjobb minőségű szövetekkel raktárom dúsan kibővítettem.

Kész szolgálattal:

BACZÓ LÁSZLÓ
férfiszabó.

Hazai és angol szövetek! Csisnosság és tartóságért jótállás!

A BŐRIPAR-SZÖVETKEZET

SZÉKELY-UDVARHELYT, Kossuth-utca.

Tagjainak keresete, hitele- és üzleti érdekeiknek előmozdítását tűzje feladatul. Ajánlja az erdélyi részekben pártatlanul álló olcsósága és kitünő cipőfőlsőrészeit minden alaku cipőkhöz. Raktáron vannak és mindig a legkiválóbb minőségben kaphatók: I., II., III-szor ütötték ökr- és hivaltalpak 90-135-ig. Angol talpbéles, cseres hasított, boeskor talpak, Tchén-, pilling- és borjúbőrök (fekete és vörös). Különléle legfinomabb zergek. Csizma- és cipőbélések mindenféle színben (juhőr). Legfinomabb szatén és lag, kádbőr, francia szivo, oroszlag, szígyartok részere blank és színes juhlag minden színben. Cipő- és csizmakellékek a legnagyobb választékban. Szarvasbőr fekete és kocsimosó. Ponyvak merék után megrendelhetők. **Cipőkenőcsök fekete és sárgacipőkhöz legelősebben itt kaphatók.** E szövetkezetnek rendes tagja lehet s az összes előnyökben részesül, ki legalább egy részjegyet vesz s azt 1000-2000 koronás összegben pontosan fizeti. Egy részjegy ára 40 korona. Felvétele bármikor lehet. lentkezni a szövetkezet helyiségében.

Uj! Különös figyelemre méltó. Uj! A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium által hivatalosan jónak és ezelszerűnek ismertett el.

K Ö S Z Ö N E T N Y I L V Á N I T Á S .

Ö fensége Salvator Lipót főherczeg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur! Az asbest-betűti cipők kitünőnek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfejám, hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel. Szíves tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. szeptember 17.

Wekerle Sándor.

Köszönetnyilvánítás Cho... Olga grófnő udvarhölgytől.

Örök tábatunkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.

Nines többé lábfejás!

Sem tyukszem, sem izzadó láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkíményebbul a járása annak, ki cipőjét dr. Hörgyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest-talpbélessel látja el.

Kettős vastagsága 2 kor. 40 fill. egyszerű 1 kor. 20 fill., homoktalp 80 fill., gyermekeknek fele.

Az asbest-talpbéles kitünőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállítottat.

Viszonteladástoknak megfelelő árendedmény

Szétküldés csakis utávétel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Az asbestáru-gyár képviselője:

Bőrpar-szövetkezet Székely-Udvarhelyt, Kossuth-utca.

Pilseni ösforrás! Pilseni ösforrás!

NEMZETI KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM

SZÉKELY-UDVARHELYT (Kossuth-utca).

A SÖR-ök „SÖR“-e, azok királya:

A „PILSNERI ÖSFORRÁS SÖR“.

Ennek az orvosi tekintélyek által is kitünő minőségűnek elismert, egészségügyi szempontból megbecsülhetetlen itálnak kímérésére csarnokot nyitottam.

Tisztán keze! **valódi erdélyi borok**-kal, **jó magyar konyhá**-val okáll a nagyérdemű közönség rendelkezésére. — Reggeli, ebéd, vacsora abbonement-tel kényelmesen berendezett helyiségben, valamint házakhoz szállítva is — nálam a legelősebb árakban kapható. — Vidéki közönség részére — szükség esetén — egészen külön szabóval rendelkezem, hol a legelősebb és izletesebb ellátást biztositom.

A n. é. közönség látogatását kérve, vagyok és maradok

Naponta változatos étrend; egy villás zóna-reggeli 8 kr (16 fillér)

legelősebb szolgálattal:

Schneider G. A.
Sándor István.

PANAJOTH ALBERT

MŰLAKATOS

TECHNIKAI MŰHELYE.

SZÉKELY-UDVARHELYT. — KOSSUTH-UTCA 44.

A t. közönséget van szerencsém értesíteni, hogy jó nevű üzletemet a jelenkor igényeinek megfelelőleg berendeztem s állandóan raktáron tartok **valódi Singer és Medium** (posztó-varró), **Viberatis** arikahajos és **hórvarró Hové**, valamint **szabó gépeket**, melyek már többeket fölülmúltak. Valódi aczélepeimert 10 évig jótállok s vevőimert azon kedvezményben részesítem, hogy a nálam vásárolt gépeket ingyen javítom. A varrógépek raktáromon 33-100 ftrig kaphatók.

A legfinomabb angol kerékpárok és kerékpár-kellékek állandóan nálam legelősebben kaphatók. Raktáron tartok **gépemert 2 évig jótállok**, 1 és fél óra alatt kerékpáronként bárkit megintok.

Villamos-jelző készülékek, villamos csengők, telefonok, vízvezeték berendezések a legelősebb árak mellett eszközöltetnek.

Monarch-féle gépek 100 frt. Pesoch-gépek 140 ftről 200 forintig.

Bármily gépek javítását, lakatos munkát, épületvasalásokat (rácszatok), sarkiterékek készítését saját vagy idegen minták után elvállalom és pontosan teljesítem.

Tűzjelzők (takaréktűzhelyek) nagy választékban, kedvező árak mellett, esetleg előnyös részletfizetésre is.

Teljes tisztelettel:

Panajoth Albert.

Hatodik

ELŐFIZETÉS

Egész évre . . . . .
Fél évre . . . . .
Negyed évre . . . . .
Külföldre egész év . . . . .
Papok, tanítók, gazdák és közs. előjárónak . . . . .
tanító-egylet tagjainak . . . . .
zónák . . . . .
— Egy példány 5 . . . . .

Megjelen heten . . . . .
vasár . . . . .

Az új pol

Rég nem . . . . .
lapok hasábjain . . . . .
gári törvénykö . . . . .
Jól tudjuk . . . . .
ség volt erre . . . . .
lealázó volt mi . . . . .
furcsa tudat, h . . . . .
hatott biztos v . . . . .
geny, vagy jó . . . . .
valamelyik fel . . . . .
egy-egy ily ese . . . . .
ügyletté vále . . . . .
igazság szent t . . . . .
tek tanyát. Az i . . . . .
liai korbács le . . . . .
Jézus kergette . . . . .
lékából! Fáj a . . . . .
szomorú követ . . . . .
talanságnak, n . . . . .
nyomon találk . . . . .

Magának . . . . .
hires jogászun . . . . .
nem más, n . . . . .
ebben igazat . . . . .
igen jól tudja . . . . .
következőkép . . . . .
jogviszony a . . . . .
maga különös . . . . .
szabályozást . . . . .
ténik, ezt meg . . . . .

Tekinteth . . . . .
jog utalmát, ...
merényletnek . . . . .
nős életviszot . . . . .
könyvben fel . . . . .
elbírhajk-e . . . . .
folyással a ne . . . . .

Hogy eg . . . . .
gátolta az ön . . . . .
megnehezített . . . . .
elkészítést . . . . .

Ne higgy . . . . .
könnyű dolog . . . . .
mert számolni . . . . .
az említett . . . . .
életviszonyok . . . . .
szabályokról . . . . .
gyar állami . . . . .
leginkább me . . . . .
tatni. — De . . . . .
polgári törvé . . . . .
gyar nemzeti . . . . .
ban előnye, a . . . . .
szabály, a m . . . . .
lehetett. A tá . . . . .
azonban edd . . . . .
ben tisztán . . . . .
bíró ítéletét . . . . .
ban, mutatja . . . . .
nyei, a mely . . . . .
Nem es . . . . .
bíró ízlésén . . . . .
Ezeknek . . . . .
vége lesz. Ez . . . . .
nek és vagy . . . . .

De talá . . . . .
vény n.egalk . . . . .
fogja önálló . . . . .
Hisz jól tud . . . . .
érvük, önálló . . . . .
ha tényleg l . . . . .
állam, akkor . . . . .
trák, hanem . . . . .
Ime tel . . . . .
hogy igen . . . . .
gyar állam . . . . .
gárok jogvis . . . . .
lalt magyar . . . . .
Legyen . . . . .
vénykönyv . . . . .